

1 Timoteo

Mamabuinore соуиyeбу Pablo б́а́са́ ñi toivaicõjeiye báquede mamayoca paperayocare Timoteo б́а́са́ре. Pablo б́а́са́ judíovacasa б́а́са́vacari, Jesús ñi yávaiye méne beorí соуиicõjeimъ marejaquemavъ, соуи́сауи ñi yávaiye méne judíova ãnevъre, judíova ne jъ abe boje ñi соуиyeде. Lucas б́а́са́ соуи́rejaquemavъ Pablo б́а́са́и borore Hch 7:57-8:1, 9:1-31, 13:1-28:31, aru Timoteo б́а́са́и borore Hch 16:1-3, 17:13-16, 18:5, 19:22, 20:4. Pablo б́а́са́и toivaicõjeiyede ё́re toivacaipõesa б́а́са́ре diyocare, javede toivaicõjenejaquemavъ areyoca саи́рса́рнъ́аре paiyoca ñi paperayoca са́риyocare Ма́јера́са́ Jъmeniјicui yávaiye mamaene соуи́tucubo jívъи. Diyocare toivaicõjeniburu yóјiъoi, toivaicõjenejaquemavъ Tito б́а́са́ре, aru no yó-bore yoca бъо́јaiyocare yóбocayocare Timoteo б́а́са́ре. Pablo б́а́са́ соуи́rejaquemavъ ё́re toivacaipõesa б́а́са́ре aipe ñi toivacaquiyе báquede diyocare. Toivaicõjenejaquemavъ diyocare ãniјъ́ bácarõre 63 d.C., ñi саеде Macedonia ãmicъrijoborõi.

Pablo б́а́са́ toivaicõjenejaquemavъ diyocare paгъre ё́асауи Timoteo б́а́са́ре ñi ўmei (1:12-19, 4:1-16, 6:11-21), aru dajocare ё́aicõjesъуи ў máса́re Ё́fesocavъre ne bueino jъve ãmene (1:3-11, 6:3-10), aru соуи́сауи ў máса́re aipe ё́aiye jaурõre Jesúre jъ aivъre coreipõevare aru náre cađateipõevare máre (3:1-16, 5:1-6:2), aru aipe ё́aiye jaурõre Jesúre jъ aipõevare ne mearore jíyede Jъmeni-jicure (2:1-15).

*Pablo ñi meaicõjeino Timoteore
(Hch 16.1-3)*

¹ Үм, Pablo, тоивацѡжеивм аресуре iyoca paperayocare. Үбу Jesús м̄и yávaiye méne beorĩ соуицѡжеимарасам. Јм̄енијисам меадаиб̄и мајаре. Ару Јесуцр̄исто нап̄ини corede даиб̄и мајаре caiye iye м̄и mearo дацақуиyeде. Ne соуицѡ-жеимаму yм Jesús м̄и yávaiye méne. ² Мм, Timoteo, yм меацѡжеивм муре. Јаве јимасуре р̄ауьбу мм, ми јм айе boje Јесуре. Мајерасам Јм̄енијисам, маје јабосам Јесуцр̄истомақуе, mearo дацајасур̄и муре bojecубеда м̄и me boje. Ару сѡмаје а̄роје ј̄јасур̄и муре. Ару torojур̄и суре дајасур̄и муре с̄ар̄ижимесамва.

Pablo м̄и бueицѡжемeно боро амeне

³ Дајасам мм yѡре ји соуиye б̄ақуере муре ји н̄уиyeде Macedonia ам̄ицур̄ијоборѡи. Үм маuteицѡјесасам муре Ёфесо ам̄ицур̄ӣмаро̄и, ми дајоцаре дақуиyeре аyм аревм нѡсавуре ne бueiyeде јаве амeне маје бueiyeде жо-сар̄и. ⁴ Соуицѡјемејасам н̄аре ne соуӣно м̄асарѡре ару ne а̄ур̄идуиyeде н̄е̄нecува м̄асавм ne ам̄ӣа соара. Ne нѡре даiyeде, ј̄ениари ј̄адамa ne bajumia ye мајибевм̄ва саинм̄ма. Ne нѡре даiyeде, coreѡvaивм б̄нојабема на Јм̄енијисам̄и urѡре н̄аре ne да̄р̄ајиyeде, yѡре јаурѡре н̄аре јм айвм baru Јесуре.

⁵ Даицѡјејасам н̄аре ји соуиyeре, ne ur̄ајиyeре аyм аревуре me ne д̄ар̄иаiyeque “Boropatebevм yм”, ne ар̄и д̄ар̄иаiyeque ару јаве ne јм айеque Јесуре. ⁶ Ёбенита ina рѡева yѡре дабема на. Quénora соуивьбу м̄бенина. ⁷ Бueiyур̄ивьбу на Јм̄енијисам̄и даицѡјеiyeде м̄и соуиye б̄ақуеде Moisés б̄асуре. Ёбенита coreѡvabema ne baju ne соуиyeде ару айе айнеде ne bueniduиyeде м̄аре мајидивуре.

⁸ Coreѡvaивьбу маја м̄ене Јм̄енијисам̄и даицѡјеiyeде м̄и соуиye б̄ақуеде Moisés б̄асуре, рѡева ne coreѡvaru айе teni Јм̄енијисам̄и coreѡvare даiye б̄ақуеде diede.

⁹ Coreóvaiye jaunv pðevare aipe teni Jūmenijicui coreóvare ðaiye báquede iye ðaicðjeiyede. Jūmenijicv coyure-jaquemavv iye ðaicðjeiyede Moisés bácure, jáðovacv dieque pðeva ne āmeina teiyede. Que baru ina pðeva boropatebevure Jūmenijicui jáinore, ne jv aipe boje Jesúre, jaubevv náre iye ðaicðjeiye. Quénora ina āmeina teivure iye ðaicðjeiyeque Jūmenijicv jáðovaimi ne āmeina teiyede.

Āmeina teivv ne ðaiye nópe paiyebu. Námu Jūmenijicui ðaicðjeiyede jv abeni ðabevv. Pueðabevvbv Jūmenijicure, āmeina ðaivv. Námu Jūmenijicui vbemara aru yurivv Jūmenijicure máre. Námu boarí jarvvaivv népacure, aru népacore, aru arevure máre. ¹⁰ Námu svrivv arevunque némarebvcvva āmevunque, aru vtvva āmeina ðaivv ne baju arevv vtvvaque. Námu nvavivv pðevare, jínajivv náre yebacavure. Námu borocsvrivv aru “Соучсввввв jāve”, ne arīburu yóbore borocsvrivv. Jūmenijicv jáðovaimi vī ðaicðjeiyeque caiye iye ðare ðaiyede corv āmenore iye bueiye méne jocarī.

¹¹ Aru bueivv yv iyede jāvene, covv Jūmenijicui yávaiye me pñeno baju méne, pðeva ne majinajiyere avv aipe Jūmenijicv meadvure náre. Nāi Jūmenijicv meacv baju jári coreicðjeimi yvure aru bueicðjeimi yvure vī yávaiye méne.

Pablo vī torojuede jīno Jūmenijicure vī cōmaje āroje jáiye boje

(Hch 8.3; 9.4-5)

¹² Vv torojuede jívuvv maje jabocv Jesucristore, vī jáiye boje yvure yópe vī vrðre ðayvure. Que baru epeibi yvure, ji memecaquiyepe avv vīre. Aru parvure ðaibi yvure, ji buequiyepe avv vī yávaiye méne. ¹³ Yópe mearo ðacaibi

yure javede, ãmeina úre yávayũ bácureca, cujurĩ ñájine ðayũ bácureca úre jũ aivure, aru maucũvacũ bácureca úre. Ubenita Jũmenijicũ cõmaje ãroje járejaquemavũ yure, ji que ðaiye boje caiye iyede coreóvabecũre, ji jũ abe boje Jesúre cãreja. ¹⁴ Aru Jũmenijicũ pũeno urarõ mearo baju ðacarejaquemavũ yure. Uĩ mearo ðacaiye boje yure bojecũbeda, caride yũ jũ ayũbu Jesucristore aru mũvũ yũ úre.

¹⁵ Jãvetamu iye. Que baru jũ aye jãvũ caivure iyede. Jesucristo darejaquemavũ ijãravũ, meadacũyũ ãmeina teivure. Aru yurecabu ãmeina teivũcacũ bácũ ãmecũ baju caivũ pũeno. ¹⁶ Ubenita Jũmenijicũ cõmaje ãroje járejaquemavũ yure, Jesucristo uĩ jáðovaquiyere ayũ aipe uĩ napino urarõ põevare. Napinejaquemavũ yure, ãmecũ bajure caivũ arevũ ãmeina teivũ pũeno, ji jũ aquiyere ayũ úre. Que teni jáðovaimi uĩ urarõ napinore ina ji yóbo-cavũ úre jũ aivũ, ne cũvarãjiyere ayũ jãravũ cũiméjãravũ baquinóre, ne jáiyede uĩ meadaiye báquede yure, ãmecũ bajure.

¹⁷ Ñai maje jabocũ, cainũmũa jaboteyure caivure, pueðarãjarevũ úre aru mearore jínajarevũ úre máre. Urecabe arũcũ cainũmũa. Urecabe maje jámemũ. Aru úrecabe Jũmenijicũ cũinácũra. Quédecabu.

¹⁸ Mũ, Timoteo, jímacũre ráyũbu mũ. Mũre soyũicõ-jeivũ yũ põevare ji bueiyyede mũre. ãrũjacũ arevũ ne soyũcaiye báquede mũra aipe vaiquyyede mũre. ãrũcũ diede, rarũre ðajacũ mi ũmene, memecacũyũ Jũmenijicũre yóre uĩ urõre, arevũ ne maucũvaedeca mũre, nopedeca ñai churara uĩ me ãðamateiyere boainoi. ¹⁹ Cainũmũa jũ ajacũ Jesús uĩ yávaiyyede méne jãvene. Aru, “Voropatebevũ yũ”, arĩ dárĩarĩ, cũjacũ mũ. Arevũ põeva

meateiyubema ne boropateiyede. Quénora jũ adama apeno bueino jáve ãmenore. Aru dajocadama ne jũ aiye báquede Jesúre. ²⁰ Рѣсарѣ ѣтѣна сѣта нѣре ѣаивѣ, ne ãmiá Himeneo aru Alejandro. Jave jícasũ náre ñai abujuvai jabocũ Satanáre, ne coreóvarãjiyere ayũ ãmeina yávaiye jaubede náre Jũmenijicũre.

2

Pablo ñi bueino aipe jëniainore Jũmenijicũque
(Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 2 Ti 1.11; Tit 2.14; 1 P 3.3)

¹ Мамарѣтѣре уѣ соуѣиуѣвѣ мѣре iyede. Caivũ Jesúre jũ aipõeva соуѣjarãri Jũmenijicũre náre jaúede, aru aprevũre jaúede máre. Yópe ãarĩ jíjarãri torojuede máre Jũmenijicũre aru jëniajarari na Jũmenijicũque caivũ põevare boje máre. ² Jëniajarari Jũmenijicũque jabovare aru caivũ ina cõjeipõevare máre, maje сѣrãjiyere aivũ me, maucũvabevũva aru cãrijimevũva máre. Que teni mearore jíni Jũmenijicũre aru pueðarĩ aprevũ põevare сѣrãjaramu maja me. ³ Maje jëniaiye Jũmenijicũque meavũ aprevũre, aru соjũvũ Jũmenijicũre, majare mead-ayũre. ⁴ Ё̀re соjũvũ ñi ue boje caivũ põeva ñi meaðaimara márajivũre aru coreóvarãjivũre máre ñi yávaiyede jávene.

⁵ Cũinácũrabe ñai Jũmenijicũ. Aru cũinácũrabe ñai põevare meara сũre ãayũ Jũmenijicũi jáinore. Ñai mead-airpõescũ ё̀recabe Jesucristo. Ё̀vacaribe ѣтѣ. ⁶ Boarĩ jarũvaicõjenejaquemavũ ñi bajure, põeva ne ãmeina teiye boje, bojedacacũyũ caivũre, Jũmenijicũ jina marajiyépe ayũ. Ё̀i que ãaiye báque boje Jũmenijicũi beoijãravũ bácarõi, jáðovarejaquemavũ Jũmenijicũ meaðaiyũcũre caivũ põevare.

⁷ Aru Jesús epedejame yũre ё̀re соуѣcaipõescũva aru ñi yávaiye méne beorĩ соуѣicõjeimũva máre, ji соуѣquiyepe

ayũ ñi yávaiye méne. Ë bueicõjenezame yũre ina judíova ãmenũre iye yávaiyede jávene, ne jũ arãjiyere ayũ úre. Coyũivũ mũre jáve. Yũ borocũbevũ.

⁸ Yũ ãvũ ãmũva ne jẽniarajiyere ayũ Jũmenijicũre cainoa ne cójjinoai, jámũóri ne pũrũáre ãmenore ñabevũva. Quénora memecajarãri Jũmenijicũre. Jarabejarãri arevũre. Aru jáve napini corejarãri Jũmenijicũri jũ aquinore ne jẽniaiyede.

⁹ Aru yũ ãvũ nomiva ne dorãjiyere ayũ ne doiyede yóre nomiva meara ne doiyere. Dobejarãri yóre ãmenape, arevũ ne járajiyere aivũ náre. Quénora dojarãri ne cuitótecajeare yóre Jũmenijicũre cojuépe. Que teni ñabejarãri ne poðaque cãoidũ ãmeno baju. Aru adabejarãri cámuca yuyuiyede aru ãmuyo adaitarabũare máre cãrajilboa bojecũrijilboaque aru úruque máre. Dobejarãri cuitótecajeare bojecũricajeare máre, arevũ ne járajiyere aivũ náre. ¹⁰ Ëbenita ñajarãri yóre nomiva Jũmenijicũre ãrivũre, arevũ ne járajiyere aivũ náre ne caðateiye boje me arevũre.

¹¹ Jũmenijicũri yávaiyede bueiyedeca, caivũ nomiva me járiarĩ, majijarãri iye bueiyede bídeca coyũbevũva. Aru pueðajarãri caivũ náre cõjeivũre máre. ¹² Yũ nomivare bueicõjemevũ ãmũvare. Aru yũ nomivare máre jaboteicõjemevũ ãmũvare. Quénora bi ajarãri na, nomiva. ¹³ Yũ ñaicõjeivũ náre nóre, Jũmenijicũri cuedaiye báque boje Adán mácũre mamarũmũre aru Eva bácore ñi yóboi. ¹⁴ Aru yũ máre ñaicõjeivũ náre nóre, Adán mácũre abujuvai jabocũri jũjovabe báque boje. Ëbenita Eva báco abujuvai jabocũri jũjovaimo máco barejaquemavũ õ. Que baru ico nomió vainí tũrejaquemavũ Jũmenijicũri ñaicõjeiye báquede. ¹⁵ Ëbenita nomiva meaðaimara márãjivũbu, me ne bũcũónvaiye boje némarare yóre Jũmenijicũri ãrõpe,

na cainũtũa jũ aivũ baru Jũmenijicũi yávaiye méne, aru ẽrĩvũ baru arevũre máre, aru memecaivũ baru Jũmenijicũre me.

3

Aipe ðaiye jaũrõ Jesúre jũ aivũre coreipõevare
(*Tit 1.6-9*)

¹ Jãvetamu iye. Ñai põescũ coreiyũscũ baru Jesúre jũ aipõevare, ñ memecaivyũbi me Jũmenijicũre. Que baru mearomu ñi ðaiyũrõ. ² Ñai coreiyũscũ Jesúre jũ aipõevare ðaiye jaũvũ ẽre cainũtũa yóre põeva “Ãmecũbe ñai”, ne boro soyũrĩ adaiivũ bũojabenajiyere aiyẽ ñi borore. Aru ðaiye jaũvũ ẽre cainũtũa yóre põeva ne jáðovamenajiyere aiyẽ ñi ãmeina teiyede. Jaũvũ ẽre máre ñi cũvaquiyere jímarepaco cũinácora. Coreiye jaũvũ ẽre me ñi ðaiyede. Aru ðaiye jaũvũ ẽre majiéque. Ðaiye jaũvũ ẽre yóre põeva ne pueðaimũre. Me sorũ etarĩ jacyũiyẽ jaũvũ ẽre ina curãdaivũre. Aru me bueiye jaũvũ ẽre ñi coreimarare máre. ³ Ûcumejacũrĩ pacotede ðaiyede. Aru ãðamateiyũbejacũrĩ. Quépora meascũ põescũ bajacũrĩ. Aru jarabebjacũrĩ. Tãutũrare jecũbeni, diede pare nrĩ vore nũmejascũrĩ. Aru ãujimejacũrĩ arevũ ne cũvaede. ⁴⁻⁵ Ñai ẽtũ bũojabescũ baru jaboteyũ ñi cũramicavũre, jáve bũojabescũbe coreyũ Jũmenijicũi cũramicavũre, Jesúre jũ aipõevare. Que baru jaũvũ ẽre ñi jaboteiyẽ me ñi cũramicavũre, mamara ne jũ arãjiyere aiyẽ ẽre aru ne pueðarãjiyere aiyẽ ẽre máre cainũtũa. ⁶ Cũinácũ ẽtũ mama jũ ayũ Jesúre corebejacũrĩ arevũ Jesúre jũ aipõevare, “¿Meascũ bárica yũ arevũ rũeno?” arĩ dáriabescũyũ. Ɛĩ que aru, Jũmenijicũ “Ñájicũyũtu mũ”, ajebu ẽre nóre “Ñájicũyũtu mũ”, ñi aiyẽ báquepedeca

ñai abujuvai jabocure. ⁷ Aru ñai Jesúre jũ aivũre cor-eipõescure ðaiye jaũvũ cainũmũa yópe ina Jesúre jũ abevũ ne me yávarãjiyepe aye úra. Ñi ména ðabedu ina jũ abevũ ãmeina yávarãjarama úra. Que teni vainí tũcũyũte úre ñai abujuvai jabocũ ñi jũjovaiyeque. Ñai abujuvai jabocũ jẽcũyũte úre nopedeca doriñũ jẽiyere moacure.

Aipe ðaiye jaũrõ Jesúre jũ aivũre caðateipõevare

⁸ Quédeca ina Jesúre jũ aivũre caðateipõeva máre, jaũvũ náre ne mearo ðaiye cainũmũa. Jaũvũ náre ne ðaiye yópe põeva ne pueðaimarape, aru ne yávaiye máre jáve caivũre jũjovabevũva. Urarõ ùcuiyede ùcumejarari na pũ ne pacotede ðaiyeta. Aru vorĩ eabejarãri na tãuturare ãmei dápiyaiyeque. ⁹ Jaũvũ náre ne jũ aye jáve “Boropate-bevũ yũ”, ne arĩ dápiyaiyeque iye bueiye de jávene, Jũmenijicũ jáðovameno mácarõre jipocamia ùbenita jáðovainore caride. ¹⁰ Apevũ járajarama ne cuede. Aru náre ãmeina teiyede jámenu, memecajarãri na Jesúre jũ aivũre caðateipõevape. ¹¹ Quédeca ina nomiva Jesúre jũ aipõevare caðateinomiva máre, jaũvũ náre ne mearo ðaiye cainũmũa, yópe põeva ne pueðaimarape. Yávabejarãri borocuede ajevũ borore. Corejarãri me ne ðaiyede máre. Jaũvũ náre máre ne bũojaiye me caiye ne memeiye de. ¹² Jaũvũ ina Jesúre jũ aivũre caðateipõevare ne cũvarãjiyepe némarapacova cũinácora. Aru jaũvũ náre ne jaboteiye me némarare aru caivũ ne cũramicavũre máre. ¹³ Que teni ina Jesúre jũ aivũre caðateipõeva ne memecaru me, põeva pueðarãjarama náre. Que baru nácarũravũ bũojarãjarama coyũivũ jidũbevũva aipe ne jũ aiyede maje jabocũ Jesucristore.

Jũmenijicũ ñi jáðovameno mácarõre jipocamia coyũino

¹⁴⁻¹⁵ Jácunuiyuvu yu mure maumena. Æbenita caride toivaicõjeivn apescure mure yo paperayocare, ji járobedu mi majiquiyere ayu aipe ðaiye jaurore ne bajumia Jūmenijicui pðevare, Jesúre ju aipðevare, ñai Jūmenijicui apucu jinare. Nácarūravu soyuyama Jūmenijicui yávaiyede ñi toivaicõjeiye báquede ne bajumia. Aru buedama apenvre paruroreca diede máre. ¹⁶ Jáve pueno métamu iye bueiye jáve, Jūmenijicui jáðovameno mácarō jipocamia ÷benita jáðovaino caride, maje majinaiyere aipe aipe ðarī curājivn meara Jūmenijicui jáinore. Yópe arī, soyuvubu maja:

Cristo járorejaquemavu ijāravni pðescure. Aru ñai Espírиту Santo jáðovarejaquemavu ũre pueno meacu bajure. Ina ángeleva járejaquemavu ũre. Pðeva soyurejaquemavu ñi borore caivn joborðcavure. Ijāravucavnu ju arejaquemavu ũre. Aru Jūmenijicui mnavarejaquemavu ũre cavarō mearo ñi curōi, arī soyuvubu maja.

4

Ina dajocaivn ne ju aipe báquede Jesúre

¹ Ñai Espírиту Santo jáve soyubi buojaijāravuare apenvu Jesúre ju aipðeva mácavnu dajocarājivure ne ju aipe báquede. Que teni jápiarājarama na abujovare ne bueiye, ina jūjovaiyurivure pðevare ne bueiye jáve ámeque. ² Buede ðarājarama pðeva borocurivure. Que teni jūjovarājarama pðevare ne bueiye jáve ámeque. Ina bueipðeva coreóvarājarama ne bueiye jáve ámene. Æbenita ye chīomenajarama ne jūjovaiyede, “Boropatebevnu yu”, ne arī dápiabe boje. ³ Yópe arī, buenajarama na: “Purububobarā mija” aru “Ámejara mija apeljē āiyede”. Ne nópe bueiye meamevnu. Caiye maje āiyede

cuedarejaquemavñ Jūmenijicñ, Jesúre jñ airðevñ, ñi yá-vaiyede jāvene majidivñ, torojñede jíní úre, ne ārajīyere ayñ diede. ⁴ Que baru caiye iye Jūmenijicñi cuedaiye báquede maje āru, mearotamu. Maje torojñede jídu úre maje jacorñiyede ñi cuedacaiyede majare, jarñvaiye jañbevñ diede majare cainñmñ. ⁵ Jūmenijicñi yávaiyede ñi toivaicðjeiye báque boje aru maje jēñiaiye boje úque máre, jívñbu mearore úre. Jūmenijicñ me jáññme diede.

Aipe ðarī Jesucristore memecayñ me

⁶ Mñ coyñyñ baru yóre ji toivaicðjeiyere apere ña Jesúre jñ airðevare, mi baju máre bueiyedeca iye yávaiye méne mi jñ arñburu yóboi Jesúre aru caride máre, meacñ memecairðecñ bacñyñtu mñ Jesucristore. ⁷ ðbenita jápiabejacñ iye ijāravñque coyñiyede pueðabede Jūmenijicñre aru āñmene máre. Quénora buejacñ mi baju, pueðacñyñ Jūmenijicñre pñeno baju mi ðaiyeque cainñmñ. ⁸ Pðecñ ñi parñre ðaru ñi bajure, quíjino mearomu úre. ðbenita pðecñ ñi parñre ðaru ñi ũmene, ñrarð mearomu úre. ði bajui parñru, mearomu úre ijāravñmiata. ðbenita ñi ũmei parñru, ñrarð mearomu úre ijāravñre aru daquijāravñ baquinóre máre. ⁹ Jāvetamu iye. Que baru jñ aiye jañvñ diede caivñre. ¹⁰ Que baru memevñbu maja pñ ñetñivñvacari, maje napini coreiye boje Jūmenijicñi caðatequiyede majare. Yóre coreivñbu Jūmenijicñi apñé boje aru ñi buojaiye boje meaðayñ caivñ pðevare máre. Que baru Jūmenijicñ meaðacñyñme caivñ ña jñ aivñre Jesúre. ¹¹ Iye ji coyñiyede mñre, nopedecca buejacñ aru ðaicðjejacñ.

¹² Pðevare pueðabede ðabejacñ mi bojñé boje. Quénora yávajacñ me. Mearo ðajacñ máre. Aru ñjacñ aprevñre. Jñ ajacñ Jesúre máre. Aru āmeno ðabejacñ. Que teni

põevare pueðare ðajacu mure, mi jáðovaiye boje náre aipe ðaiye jaurore caivu Jesúre ju aipõevare. ¹³ Caride aru pu ji eaiyeta ñetubecuva jári borotejacu põevare Jümenijicui yávaiyede üi toivaicõjeiye báquede. Couyjacu aipe ðaiye jaurore náre. Aru buejacu náre máre. ¹⁴ Árujacu Jümenijicui majiéde, üi jíye báquede bojesubeda mure javede, ina Jesúre ju aivure coreipõeva ne cuycaiyede báquede mura aipe vaiquiyede mure, aru ne tõiye báquede mi jipoburã ne puruáque. Áruri dajocabejacu ðayu yóre mi majiéque Jümenijicui jíye báquede mure.

¹⁵ Me dáriajacu caiye iye ji cuyiyede mure. Caijãravna püeno ðajacu yóre ji cuyiyere, põeva mure jári ne majinajiyere ayu ðayure yóre mi cuyiyere. ¹⁶ Me jájacu mi ðaiyede. Aru buejacu yávaiyede jávene máre. Nóre ðajacu cainumna. Que teyu mi baju meadacuyumu tu. Aru meadacuyumu tu ina járiaivure mi bueiye mure.

5

*Aipe ðaiye jauro Jesúre ju aipõevaque
(Mt 10.10; 18.16; Lc 10.7; 1 Co 9.9)*

¹ Jarabejacu tu ina ümva bucuvare. Quénora cuyjacu me aipe ðaiye jaurore náre, nopedeca miracure mi cuyiyere. Ina ümva bojuvure máre, cuyjacu nopedeca míyovare mi cuyiyere. ² Ina nomiva bucürõmivare máre, cuyjacu nopedeca miracore mi cuyiyere. Ina nomiva bojürõmivare máre, cuyjacu nopedeca míyorõmivare mi cuyiyere. Aru cainumna ãmeno ðabejacu náque.

³ Pueðajacu ina nomiõpeva cüinácova cürivure némara aru népãramena máre cubevure. Jáve cõmaje ärojarivubu na. Que baru caðatejacu náre jauéde.

⁴ Übenita ico nomiõpecoi mamara cürivu baru o jípãramena máre cürivu baru, javu náre ne caðateiye óre.

Que baru napini corebejarāri ina Jesúre j̄u aip̄ōevare ne caḍatenajiyere aiv̄u népacore o néñecore máre. Quénora jíjarāri na óre jaúéde. Ōi me jári coreiye boje náre j̄uēḍovare cāreja, ō būc̄uco caride, óre jári coreiye jāuv̄u náre. Que teni J̄ūmenijic̄u me jáñ̄ume ina p̄ōeva jári coreiv̄ure me nébūc̄uvare. ⁵ Ūbenita ico nomiópeco cūinájico c̄uco, óre jári coreip̄ōesc̄u c̄uvabeco, napini cor-eibico ō J̄ūmenijic̄u caḍatec̄uȳure óre. Que baru j̄ēni-adome úre cain̄um̄ua, ūi caḍatequiyere aḍo óre járav̄ure aru ñamine máre. ⁶ Ūbenita ico nomiópeco toroj̄uve teiyede voḍore, caḍatebejac̄u óre. Que teni ō ap̄ubico ōi baju. Ūbenita yaiyó bácope páḍobe ōi ūmene J̄ūmenijic̄u j̄áinore. ⁷ Ḍaic̄ōjejac̄u m̄u ina Jesúre j̄u aip̄ōevare yópe ji coȳuiyere. Que teni ap̄ev̄u būojabenama āmeina yávaiv̄u ne borore. ⁸ Ina j̄u abev̄uvacari jíma ne būc̄uvare jaúéde. Que baru cūinác̄u Jesúre j̄u aip̄ōesc̄u jíbec̄u baru ū jiv̄ure aru ūi cūramicav̄ure máre náre jaúéde, úcar̄urav̄u āmesc̄u bajube j̄u abev̄u p̄uēno.

⁹ Mi toivarĩ c̄uvar̄ore ne āmiáre ina nomiópevare, toivajac̄u ico nomiópeco sesenta paīj̄ua p̄uēno c̄uvacore jári baju, aru cūinác̄ura ūm̄uc̄uco bácore dajocabecova úre, Jesúre j̄u aip̄ōeva ne caḍatenajiyere aȳu. ¹⁰ P̄ōeva ne p̄ueḍaimo majacóri ō. Coȳujarāri na ōi borore, “Ico nomiópeco mearo ḍaibico ō”. Jāuv̄u óre ōi būc̄uóvaiye báque me mamarare, aru ōi cor̄u etaiye báque curādaiv̄ure, ōi joaiye báque J̄ūmenijic̄u p̄ōevai cubobare, aru ōi caḍateiye báque cōmaje ārojariv̄ure máre. Que teni jāuv̄u óre ōi mearo ḍacaiye ap̄ev̄ure cain̄um̄ua.

¹¹ Ūbenita toivabec̄u ne āmiáre, Jesúre j̄u aip̄ōeva ne caḍatebenajiyere aȳu ina nomiópeva boj̄uḍmivare. Ina p̄uḡub̄uoȳuriv̄u baru ap̄esc̄uque, dajocarājarama ne

memecaiyede Jesucristore. ¹² Que teni ðabenajarama yópe “Yñ bácojivñ memecaðo”, ne aiye báquepe Jesucristore. ¹³ Aru ina nomiópeva bojúrðmiva jūrascrivñ, cñre cuyama cñramia coapa. Borore coyurĩ jiodama na. Cãri-jovaðama pðevare. Aru borotedama boroteiye jaubede máre. ¹⁴ Que baru yñ ñvñ ina nomiópeva bojúrðmivare ne pññbuorĩ jñeðocñvarãjiyere ayñ jári coreivñva ne cñramiare. Que teiyede maje maucu bñojabecube ãmeina yávayñ Jesúre jñ aipðeva ne borore. ¹⁵ Javede arevñ nomiópeva dajocaquemavñ ne jñ aiye báquede Jesúre. Que teni memecaðama ñai abujuvai jabocu Satanáre. Que baru que aivñ yñ mñre.

¹⁶ Cũináco nomió Jesúre jñ ado cñvaco baru nomiópevare ð jivñ jēneboi, caðateiye jañvñ ðre, ina Jesúre jñ aipðevare caðateiye jañbequiyere aiye náre. Nópe ðaiyede ina Jesúre jñ aipðeva jáve caðatenajarama ina nomiópevare, ñame ne caðatebemarare jáve cõmaje ãrojariñre.

¹⁷ Ina Jesúre jñ aipðeva ñrarð pueðajarãri náre ina coreipðevare, ne jaboteiye boje náre. Aru ina Jesúre jñ aivñre coreipðeva bueivñre aru coyivñre máre Jñmenijicñi yávaiye méne pñeno baju pueðajarãri aru bojeðajarãri náre ména. ¹⁸ Que baru yópe arĩ Jñmenijicñi toivaicðjenejaquemavñ ñi yávaiyede: “Ñai oteiãimacu ñracñ memecayñre mñjare, buobejarã ñre ñi jijecamure, ñi ãmequiyere aivñ ñre ñi cñocaiyedeca mñjare mñje oteiyabeare, ñi cñraiye de dieðe”. Que baru ñi ãiye memeiye bojepebu. Aru, “Memecaipðescñre bojeðaiye jañvñ ñi memeinore”, arĩ toivaicðjenejaquemavñ. Que baru me bojeðajarã mñja ina mñjare bueivñre.

¹⁹ Cũinácu pðescu ñi boro coyurĩ aðaru cũinácu Jesúre jñ aivñre coreipðescñre, járiarĩ aðabejacñ mñ ñi coyñiyede.

Ўбенита рӯсарã o уóbecурã majidиву бáцаву ãи ãмеина теиye бáqueda ne boro соуурĩ adaru ўре, jápiarĩ adajacу му ne boro соуиyeде. ²⁰ Aru jarajacу ўре caivу apeву Jesúре jу aipóeva ne jáinoi, ne jidurãjiyere ayу ðarãjivу ãmeno ўре. ²¹ Iye ji toivaicójeiyede apecуре муре Jўmenijicу, aru Jesucristo, aru ina ángeleva meara baju máre majima. Que baru ne jáinoi jу aicójeivу муре ji ðaicójeiyede. Que baru arĩ dáriabejacу mi baju apecу ãmeina ðayure ãи соуқиye jipocai. Aru játejacу ўbenina apecу меacуре apeву рнеo.

²² Dáriabecуva, mi ругуáque тгорĩ, epebejacу apecуре Jesucristore memecaipóecуре. Му que ðayу baru, aru ãи ãmeina tedu, múvacari jу ajeбу ãи ãmeina teiyede. Que baru apeвуре ãmeno ðare ðabejacу му. Aru múvacari ãmenore ðabejacу cainуmуa.

²³ Apeвуmуa муре уариву ijié boje, ўcumejacу oco matuiyeda. Quéноra ўcujacу apecoro vino ўyaicorore, jуocуу mi bajure.

²⁴ Apeву póevare, ne ñájinajiye jipocamia, caivу javede jáðama ne ãmeina teiyede. Ўбенита apeву póeva ãmeina teðama yavenina. Que teni ру ne ñájinajijáраву баquinó eaiyeta apeву jámenama ne ãmeina teiyede. ²⁵ Quéðeca apeву póeva mearo ðaðama caivу ne jáiyede. Aru caivу coreóvaðama aipe ne mearo ðaiyede. Ўбенита apeву póeva mearo ðaðama yavenina. Ўбенита yaveni ðaivу бuojabenama na cainуmуa. Quéноra cўinájáраву баquinói apeву coreóvarájarama aipe ne mearo ðaiyede.

6

¹ Caivу Jesúре jу aipóeva memecaivуре pueðaiye jaву ne jabocуре cainуmуa, apeву ne ãmeina yávabenajiyere aivу Jўmenijicуре aru maje bueyede máre. ² Aru apeву

memecaiṽ baru Jesúre jṽ aipðevare, dajocabejarári ne pueðaiyede náre, ne jṽ aiye boje náre. Quénora pṽeno mearo baju memecajarári náre, ne jṽ aiye boje Jesúre aru Jṽmenijicú ne boje náre.

Maje bojecṽe jāve
(He 13.5)

³ Maje jabocṽ Jesucristo bueibi majare jāve, maje maji-najiyere ayṽ aipe ðaiye jaṽrðre majare, maje cṽrājiyere ayṽ yóre Jṽmenijicú ṽrðre. ṽbenita aṽeṽ cṽrivṽbu, jṽ abeṽ Jesús ṽi bueiyede. Quénora bueivṽbu na aṽe bueiyede jāve āmene. ⁴ Ina pðeva dáriaivṽbu ne baju mearape aṽeṽ pṽeno. ṽbenita ye majibema na. Jēniari jáiyṽrivṽbu ṽbenina ne bajumia. Aru jaraivṽbu ne bajumia aipe aiṽrðre ne yávaicamuaque. Ne que ðaiye boje, pðeva jorojivṽbu, aru jaraivṽbu, yávaivṽbu borocuede aṽeṽi borore, aru “Āmeina ðaiyṽbi yṽre”, arí dáriaivṽbu aṽeṽi borore. ⁵ Que teni ina ne dáriaino āmenoque cārijovaivṽbu ne bajumia aru dajocabeṽ ne jaraiyede ne bajumia, ne jarṽvaiye boje iye bueiyede jāvene. Ina pðeva bueiyṽrivṽbu Jṽmenijicú yávaiyede, ṽnajivṽ ṽrarð ne bojeva. Coatejacṽ náre jarṽvarí. ⁶ Jāve Jṽmenijicú yávaiyede bueiye pare bojecṽebu pðevare, ṽbenita ina torojṽrivṽre ne cṽvaequeda. ⁷ Davabedejaquemavṽ maja maje cṽveva ijāravṽre. Aru bṽojabenamu nṽvaivṽ maje cṽveva ijāravṽre jocarí. ⁸ Que baru maje cṽvaru maje āiyeva aru maje cuitótecajeva máre, meaquiyeṽbu majare. ⁹ ṽbenita aṽeṽ ṽrivṽbu ne cṽveva. Que baru ṽai abu-juvai jabocṽ jṽjovayṽbe náre, ne āmeina tenajiyere ayṽ, cṽvarājivṽ cṽvede. Que teni ṽ jēṽme náre yóre ṽnoibo jēiyere āimacṽre. Āṽmeṽre vore cuiṽbu cṽvede. Que teni āmeno ðaivṽbu ne baju aru aṽeṽre máre. Bíjare ðaivṽbu ne baju Jṽmenijicṽre jocarí. Aru ṽájinajivṽbu na.

¹⁰ Põeva ne ñe boje täuturare, ðaðama caiye ãmenoquede, cavarãjivn diede. Arevn põeva cõma, ne jn aiye báquede Jesúre jarvvaivn b́acavn, cavarãjivn täuturare. Aru caride ch́ori ñájiñama na.

Jñmenijicn jiede ðajarã ãmene ðabevvna
(Jn 18.37)

¹¹ Mn Jñmenijicni pðescbu. Êre memecaõbu m. Que baru ðabejacn caiye iye ãmeina teiyede yópe ji coõniyere. Pñeno baju ðajacn cainmna, mearo ðacõyn Jñmenijicni jáinoi, pueðacõyn êre, jn acõyn Jesús ñi yávaiye méne, õcõyn pðevare, naricõyn mi ñájiyede, aru meacn pðescpe cõcõyn arevñque. ¹² Jñmenijicn cutuquemavn mñre, mi cõquiyepe ayn me ñi mðpe aru mi cõvaquiyepe ayn járavn cõiméjãravn baquinóre. Dijãravn bácarõ, Jñmenijicni mñre cutuijãravn bácarõi, ḿavacari êre jn ávñ obedivn ne jáiyede. Que baru pñeno baju ðajacn, cõcõyn yópe mi jn aiyepe Jesúre, aru cõvacõyn járavn cõiméjãravn baquinóre máre. ¹³ Caride yn ðaicõjeivn mñre Jñmenijicn, cñre ðayn caivñre, aru Jesucristo máre, coõyn b́acn Jñmenijicni yávaiye méne Poncio Pilato b́acñre, ne jári-aiyede. ¹⁴ Jn aicõjeivn mñre iye ji ðaicõjeiyede. Ðaiye jaõvn mñre caiyede yópe ji coõniyere. Apeñene ãrñme-tebejacn m. Aru oatvabejacn m iye ji ðaicõjeiyede mñre. Que teni ñame bñojabecñbe ãmeina yávayn mñre mi ðaiyede. Nópe ðajacn m cainmna pñ maje jabocn Jesucristoi copaidaiyeta. ¹⁵ Jñmenijicn járore ðacõyñme Cristore meajãravn ñi beoijãravn baquinóre. Ê parõcñ pñeno baju cõinácñra jaboteyñbe caivñre aru caiyede máre. Que baru meacn bajube Jñmenijicn. Êrecabe jaboteyñ caivn arevn jabovare. Aru êrecabe cõjeñ caivn arevn cõjeivñre máre. ¹⁶ Êrecabe cõinácñra yaibécñ ñi

baju. Ǽ cꝯcꝯ miadáro mearoi, noi pǽeva joabeno i nꝯri bꝯojabema. Ǽrecabe pǽevai jámemꝯ javede aru caride máre. Ǽname bꝯojabecꝯbe jáñꝯ Ǽre cainꝯmꝯa. Caivꝯ pꝯedajarári Jꝯmenijicꝯre aru jabotejacꝯrĩ Ǽ cainꝯmꝯa. Quédecabu.

¹⁷ Aru ina cꝯve cꝯvarivꝯ ijāravꝯquede yópe arĩ, cꝯꝯ-
jacꝯ náre: “Dáriabejarā mꝯja mearape arevꝯ pꝯeno”,
ajacꝯ náre. Aru, “Ǽñje cꝯve cꝯvae boje, napini cor-
eivꝯbu ñꝯja”, arĩ dáriabejarári na. Que baru ijāravꝯque
cꝯve cꝯiꝯuíyebu. Aru ñame bꝯojabebi majicꝯ airino joe
cꝯꝯuíyede diede. Quénora náre napini coreicǽjejacꝯ Jꝯ-
menijicꝯre. Ǽrecabe jíꝯꝯ majare ńrarǽ baju caiyede, maje
torojꝯrǽjijere ayꝯ. ¹⁸ Ina cꝯve cꝯvarivꝯre đaicǽjejacꝯ
me arevꝯre. Jecꝯbenvꝯa jíꝯcǽjejacꝯ náre ne cꝯvaequede,
ne coaravarǽjijere ayꝯ cǽmaje ārojarivꝯre, cađatenajivꝯ
náre. ¹⁹ Nópe ne cađateiye boje arevꝯre, cꝯvarǽjarama
na coapa ne bojedarǽjijede daꝯuijāravꝯ baquinóre cavarǽ
mearo Jꝯmenijicꝯi cꝯrǽi. Jáve torojꝯrivꝯ ne ũmei cꝯvarǽ-
jarama na jāravꝯ cꝯiméjāravꝯ baquinóre.

Pablo Ǽi cǽjeino Timoteore yóbocarǽ baju

²⁰ Mꝯ, Timoteo, Jꝯmenijicꝯ epeibi mꝯre, mi
cꝯꝯꝯuíyere ayꝯ iye Jesús Ǽi yávaiye méne. Járiabejacꝯ
iye cꝯꝯuíyede pꝯedabenore Jꝯmenijicꝯre aru āꝯamenore
máre. Járiabejacꝯ iye bueiyede jáve āmene. Ina pǽeva
borocꝯrivꝯ bueniduyama majidivꝯre. “Me majivꝯ ñꝯja.
Ǽñje bueiye jávemꝯ”, arĩduyama. Ǽbenita majibema
na. ²¹ Aru arevꝯ yópe bueivꝯ, javede dajocadama ne ꝯ
aiye báquede Jesúsre. Jꝯmenijicꝯ mearo đacajacꝯrĩ caivꝯ
mꝯjare bojecꝯbeda Ǽi me boje. Quénoramꝯ.

Мажерасу јѹменижѹај ѡвѡије мамаене соуѹитѹубо
New Testament in Cubeo (CO:cub:Cubeo)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cubeo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cubeo [cub], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cubeo

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
